

РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ГЕНЕТИКИ У ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

Панчук Ольга Володимирівна

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології*

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Костильов Олександр Васильович

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри біології*

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Романенко Олександр Вікторович

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології*

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Сучасна система охорони здоров'я орієнтується на принципи персоналізованої медицини, де вагому роль у визначенні лікувальної стратегії можуть відігравати молекулярно-генетичні технології [1]. Оскільки близько 5% населення мають генетично детерміновані патології [2], програми фізичної реабілітації пацієнтів мають враховувати за потреби їх генетичні особливості. Для студентів, які оволодівають спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація», вивчення основ медичної генетики як складової курсу навчальної дисципліни «Медична біологія» є вагомим кроком у цьому напрямку і має слугувати елементом формування клінічного мислення в майбутнього фахівця та науково обгрунтованого застосування ним відповідних методик реабілітації пацієнтів у подальшому [3, 4]. Адже розуміння генетичних особливостей пацієнта може визначати межі допустимих для нього фізичних навантажень за надання йому професійної допомоги фізичним терапевтом. Крім того фундаментальні знання з генетики дозволяють фахівцеві враховувати особливості стану конкретного пацієнта зі спадково обумовленою патологією [4]. При цьому знання фізичним терапевтом законів, що описують явища спадковості та мінливості, має слугувати одним з вагомих чинників при плануванні реабілітаційної

програми для конкретного пацієнта і дозування передбачених йому навантажень в ході її реалізації. Знання норми реакції за відповідною ознакою чітко окреслює фізичному терапевту потенційні межі її змін під впливом певного чинника реабілітації.

Відповідно до міжнародних стандартів фахівець з фізичної терапії повинен розуміти системні прояви хвороб, у тому числі спадкових, та вчасно розпізнавати пов'язані з ними приховані небезпеки для пацієнта [5]. Наприклад, нестабільність шийного відділу хребта при синдромі Дауна, ускладнення з боку серцево-судинної системи при синдромі Марфана. Урахування у професійній діяльності відповідних факторів дозволяє фізичному терапевту при наданні професійної допомоги конкретному пацієнтові уникати небезпечних для того маніпуляцій чи надмірних навантажень.

Отже, глибокі знання з основ медичної генетики, яка вивчається майбутніми бакалаврами терапії та реабілітації в курсі «Медичної біології», є актуальною складовою формування професійної компетентності в сучасного фізичного терапевта. Вони необхідні для забезпечення впровадження науково обґрунтованого, безпечного та оптимального за змістом індивідуалізованого підходу у наданні медичної допомоги пацієнтові і сприяють вибору фахівцем необхідних видів і форм фізичних навантажень конкретному пацієнтові.

Література:

1. Feero W. G., Gutmacher A. E., Collins F. S. Genomic medicine – an updated primer. *The New England Journal of Medicine*. 2010. Vol. 362, № 21. P. 2001–2011. DOI: <https://doi.org/10.1056/NEJMra0907175>
2. World Health Assembly, 63 (2010). Sixty-third World Health Assembly, Geneva, 17-21 May 2010: resolutions and decisions, annexes. World Health Organization. 170 p. URL: <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/b38e1e09-bc76-4f9c-a6c1-dc4a03cd73bc/content>
3. Омельчук О. В. Сучасний погляд на вивчення медичної генетики для професійної компетентності магістрів фізичної терапії, ерготерапії. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реальність та перспективи*. 2021. Вип. 4 (134). С. 88–91. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.4\(134\).21](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.4(134).21)
4. Cornwall J., Osmotherly P. Genomic medicine and the future of physiotherapy. *Australasian Medical Journal*. 2014. Vol. 7, № 8. P. 361–362. DOI: <https://doi.org/10.4066/AMJ.2014.2218>
5. Standards and required elements for accreditation of physical therapist assistant education programs / Commission on Accreditation in Physical Therapy Education (CAPTE). Alexandria, VA : CAPTE, 2022. 45 p. URL: <https://www.capteonline.org/globalassets/capte-docs/capte-pta-standards-required-elements.pdf>